No. 586. 1849.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze Courant verschijnt te Amsterdam, Dagelijks, behalve des Zondags Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

Buitengewoon Nummer.

MAANDAG, 19 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 18 Maart.

Hoe droevig heeft de onverwachte tijding plotseling het geheele land verrascht: De Koning is dood! Helaas, ja, Willem II is niet meer. Naauwlijks had de natie gelegenheid gehad om te vernemen, dat de geliefde Vorst lijdende was, of de mare van zijn al te vroeg afsterven, klonk van stad tot stad en van dorp tot dorp, het geheele land door als de stemme des algemeenen leeds. Nederland is in rouwe bij het lijk van den Vorst, die gedurende eene moeijelijke loopbaan, waarheen ook de goddelijke Voorzienigheid zijne schreden rigtte, hetzij in voor- of tegenspoed, hetzij als balling in den vreemde, hetzij als Koning en Vader des vaderlands, zich overal vrienden, nergens vijanden vormde. Het was wezenlijk een koninklijk hart, dat in den ridderlijken boezem van Willem II klopte, vatbaar voor alle groote en edele gevoelens.

Als soldaat moedig en onvertsaagd; als vorst milde bevorderaar der schoone kunsten en onuitputtelijk in mededeelzaamheid voor behoeftigen; als Koning minnaar van zijn volk, dat hij lief had, zoo als geen Koning meer, waarvoor hij alles veil had, bereid elken onderdaan voldoening te geven naar de maat van zijn vermogen, maar te dikwijls door onoverkomelijke hinderpalen bemoeijelijkt in de uitvoering van zijne regtschapene, vrijzinnige en verlichte inzigten; dat was Willem II.

Hij had eene moeijelijke taak beërfd toen de abdicatie van Willem I den rijks-scepter in zijne handen bragt. De schatkist stond ledig tegen over groote schuldenlasten, en de natie was uitgeput en algemeene ontevredenheid heerschte in het land. Groot waren de moeijelijkheden, die hem in den weg stonden; en vele de gevaren, die hem bedreigden. Meermalen bloedde zijn koninklijk hart, als de omstandigheden beletteden te geven, wat zijn volk van hem wenschtte. En zoo werd zijne verdiende populariteit meer dan eens verduisterd, als zijne reine bedoelingen — niet werden miskend, dat werden zij nooit en dat konden zij niet, — maar werden vergeten.

Dan het overal elders zoo rampspoedige jaar 1848 heeft in Nederland blijken geleverd van des overledenen Vorsten liefderijke gezindheid voor zijn volk. De tijdsomstandigheden hadden hem de gelegenheid verschaft te geven wat hij wilde, en hij gaf al wat zijn volk vroeg.

Helaas, de Goddelijke Voorzienigheid heeft niet gedoogd, dat hij de vruchten plukken zou van den vernieuwden band van liefde tusschen vorst en volk. Zij roofde hem onverwacht aan zijn koninklijk gezin en aan de natie, die zijnen dood met tranen beweent.

Moge het Koninklijke Huis troost vinden in de algemeene deelneming in zijne droefheid en in de liefde van het volk van Nederland. En moge vooral Willem III daarin een spoorslag vinden, om in het voetspoor te treden van Zijnen Koninklijken roemrijken Voorganger, wiens gedachtenis bij het Nederlandsche volk in gezegende gebeugenis blijven zal.

Van het ministerie is de volgende afkondiging uitgegaan:

Aan het Nederlandsche Volk!

Het heeft den Almagtige behaagd onzen beminden Koning, WILLEM DEN TWEEDE, tot Zich te roepen.

Na eene flikkering, welke aan eene bedriegelijke hoop voedsel gaf, bezweek Zijne Majesteit heden morgen ten half drie ure.

Diepe rouw overdekke het Vaderland bij het afsterven van eenen Vorst, die Zijn Volk boven alles lief had!

Zijn beminde Zoon WILLEM ALEXANDER PAUL FREDERIK LODEWIJK beklimt, naar artikel 13 der Grondwet, den Troon.

WILLEM DE DERDE is Koning der Nederlanden.

De geheele Natie is Hem trouw verschuldigd.

In Zijnen naam blijven allen werkzaam tot handhaving van wet, orde en rust.

Reeds zijn de noodige bevelen gegeven, om aan Koning WILLEM III de treurige tijding over te brengen, welke Hem tot de gewigtige taak roept, waarop Zijne geboorte en de Grondwet Hem een onschendbaar regt geven.

Wij verwachten, dat een ieder in zijne betrekking, doordrongen van liefde voor het beminde Huis van Oranje, met kalmte en met warme vaderlandsliefde zal medewerken, om door eene rustige houding, onder den zegen Gods, het welzijn des Vaderlands te bevorderen.

Wij zullen, in afwachting van 's Konings komst, onvermoeid tot hetzelfde doel werkzaam zijn.

's Gravenhage, 17 Maart 1849.

De Minister van Marine,
J. C. RIJK.

De Minister van Justitie,
D. DONKER CURTIUS.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
J. M. DE KEMPENAER.

De Minister van Oorlog,
VOET.

De Minister van Finantien,
VAN BOSSE.

De Minister v. de Zaken der Hervormde en andere Eeredienst,
S. VAN HEEMSTRA.

De Minister van Kolonien,
G. L. BAUD.

De Minister voor de Zaken der Roomsch-Katholijke Eeredienst,
J. A. MUTSAERS.

's GRAVENHAGE, 17 Maart.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden middag over vier ure eene zitting gehouden.

Al de ministers, behalve de heer Lichtveld, waren aanwezig. — De tribunes waren zeer bezet.

De Voorzitter heeft kenbaar gemaakt, dat van de zijde der regering eene mededeeling zou worden gedaan.

Z. Exc. de *Minister van Marine* zegt daarop het volgende:

»Mijne Heeren, — De noodlottigste slag die Nederland kan treffen, is ons zoo even berigt.

»Koning Willem II is niet meer.

»Nadat de dag van gisteren de hoop op herstel had zien verlevendigen, heeft in den laatsten nacht eene vernieuwde benaauwdheid een einde gemaakt aan Zr. Mjs. dierbaar en voor het Vaderland zoo hoogst weldadig leven.

»Omstreeks half 3 ure van dezen morgen gaf Hoogstdezelve den geest.

»Diepe droefheid overstelpt onze harten en wordt door geheel het Nederlandsche volk, dat deze uitmuntenden Vorst wist te waardeeren, gedeeld.

»De allereerste kennisgeving van dit smartvolle verlies meenen wij aan de aanwezige Vergadering van 's volks vertegenwoordigers verschuldigd te zijn; van dien treurigen pligt komen wij ons kwijten.

»Koning Willem de Derde bestijgt den Troon der Nederlanden.

»De Minister van Buitenlandsche Zaken vertrok gisteren namiddag naar Engeland, om Hoogstdezelven de berigten van den zorgelijken toestand, waarin zijn Koninklijke Vader verkeerde, over te brengen en tot de overkomst herwaarts uit te noodigen. Andere Afgevaardigden vertrekken heden om het berigt van het overlijden over te brengen.

»In afwachting van de overkomst van dezen onzen geëerbiedigden Koning, bevlijtigen wij ons den geregelden gang van zaken en de behartiging van de meest dringende belangen te bevorderen, en rekenen daarbij op de ordelievendheid der Nederlandsche natie, op haren eerbied voor den ontslapen Vorst en op hare gehechtheid aan haren nieuwen Koning."

De heer *van Goltstein* voorzitter der Kamer, zegt daarop het volgende:

»De vergadering ontvangt met een diep gevoel van smart de kennisgeving, welke door de Regering aan haar is gedaan. Het verlies van den Vorst, die zoo hoog in de achting en genegenheid der ingezetenen stond aangeschreven, is eene ramp, welke door de Natie gevoeld zal worden. Meer dan immer beseffen wij allen hoe de eenstemmige zamenmerking van Regering en Vertegenwoordiging, te midden van deze bedroevende omstandigheden, vereischt wordt. Wij zullen daarin gewis niet achterlijk willen blijven en gaarne de hand leenen tot de maatregelen, welke in het algemeen belang gevorderd worden. Hoe diep wij ook getroffen zijn door de tijding, welke ons medegedeeld werd, zoo gevoelen wij tevens, dat wij een vast standpunt vinden in de Grondwet, welke wij allen bezworen hebben en aan welke wij allen de hand willen houden. Zij rigt onze blikken op den Vorst, die thans de teugels van het bestuur in handen heeft, en zij noemt in Willem der III den opvolger van Willem II. Trouw aan de Grondwet en gehechtheid aan den Koning, die zij ons schenkt, waren dus in aller harten, en steeds blijve ons streven om met alle krachten voor het heil van het Vaderland te werken." De Voorzitter stelt voor de door de Regering gedane mededeeling voor kennisgeving aan te nemen en eene commissie te benoemen voor het ontwerpen van een adres aan den Koning, waartoe Maandag in de afdeelingen zal worden overgegaan. Dien overeenkomstig wordt besloten. De beraadslaging over het reglement van orde is uitgesteld.

In den namiddag is de bezetting der residentie op het Alexandersplein bijeengekomen; er werd quarré geformeerd, en de bevelvoerende Officier heeft toen aan de H. H. Officieren en overige militairen 's Konings overlijden officieel kenbaar gemaakt, met de bijvoeging dat handhaving van wetten, orde en rust steeds de voornaamste pligt van den krijgsman is.

De voorstelling in den schouwburg en andere openbare vermakelijkheden zijn afgezegd.

Het stedelijk bestuur der residentie heeft de volgende publicatie uitgevaardigd:

»Burgemeester en Wethouders der stad 's Gravenhage, het treurig berigt ontvangen hebbende van het op heden te Tilburg overlijden van Zijne Majesteit Willem II, onzen geëerbiedigden en beminden Koning, noodigen bij deze de ingezetenen en een ieder uit, om gedurende deze dagen van diepen rouw, zich te onthouden van alle gerucht, gezang en alle openbare vermakelijkheid.

»Burgemeester en Wethouders vertrouwen, dat het niet noodig zal zijn, in deze vorstelijke residentie, waarvan de burgerij zoo buitengemeen veel aan den ontslapen menschlievenden en milddadigen Vorst verschuldigd is, meerder aandrang te gebruiken, het in deze treurige omstandigheden aanbevelen van orde en rust.

»Aldus gearresteerd ter Kamer van Burgemeester en Wethouders den 17 Maart 1849.

»G. L. H. HOOFT.

Ter ordonnantie van dezelve
»VAN DER HAER."

Amsterdam, bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.